

VOORWOORD

Opnieuw kunnen we een gevarieerd en stevig nummer van *De Uil van Minerva* aanbieden. We openen met een essay van De Visscher, waarin hij zich de vraag stelt naar de verhouding tussen mens en dier. Het is een intrigerend en uitdagend stuk waarin De Visscher zich afzet tegen een bepaalde invulling van het humanisme. Ik laat De Visscher zelf aan het woord. “Van dan af gaat met ‘humanist’ en ‘humanistisch’ een vreemd amalgaam van connotaties gepaard. In sommige militante kringen koestert men zowel determinisme als materialisme, hier en daar is er een *Religion de L’Homme* en een vitalistische verheerlijking van de zelfverwerkelijking, ook darwinisme, marxisme en sciëntisme ontbreken niet, met de daarbij passende atheïstische levensbeschouwing en haar anti-joodschristelijke implicaties.” De Visschers suggestieve afsluiter lijkt wel zijn stelling: “Ach, nu lijkt die lijst van eigenschappen, gedragingen en overtuigingen die bij ‘andere’ diersoorten niet schijnen voor te komen stilaan eindeloos lang te worden. Misschien zelfs zo lang dat we de retorische formule, ‘De mens is de enige diersoort die...’, eigenlijk als een verholen indicatie kunnen verstaan dat de mens helemaal geen diersoort is.” In een tweede essay stelt Vergote – vanuit Deleuze, Bergson, Proust en Sarraute – de vraag naar de creatieve fabulerende rol van de literatuur. Simons geeft in een derde bijdrage aandacht aan de onlangs overleden Franse filosoof Michel Serres, die een bijzonder en te weinig gekend filosoof blijkt te zijn. Serres onderzocht de wisselwerking of de relationele verhouding tussen wetenschap en politiek. Als jongeling werd hij diep getroffen door het gebruik van het atoomwapen op het eind van de Tweede Wereldoorlog. Hij vraagt zich af waarom wetenschappers ‘het lawaai van Hiroshima’ zo moeilijk horen en dus weinig aandacht hebben voor de politieke impact van hun werk. Vanuit een filosofie van de relatie zocht Serres naar mogelijke antwoorden.

Een eerste artikel is een bijzondere bijdrage van Verheyen. Met *Tussen Kant en Beethoven. De betekenis van Theodor W. Adorno’s compositorische werk* toont Verheyen ons een weinig bekende kant van Adorno. Vanuit zijn filosofie schreef Adorno een aantal prestigieuze muziekstukken. In een tweede artikel geeft Micali een omstandige boeiende analyse over het fenomeen domheid. We schatten in dat dit het eerste Nederlandse artikel is dat een dergelijk erudiet overzicht presenteert. Hij overloopt een hele reeks mogelijke interpretaties en invullingen, waarbij auteurs zoals Flaubert, Kraus, Roger, Löwenfeld,... Het lijkt niet eenvoudig om domheid te definiëren. Naast literatuur en klassieke muziek komt in dit nummer ook de hedendaagse pop/rockmuziek aan bod. Het lijkt erop dat nogal wat rocksterren op 27-jarige leeftijd er het bijltje bij neerleggen. Denk maar aan Kurt Cobain, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jimmy Morrison, Amy

Winehouse,... Ze worden in de populaire media de *Club 27* genoemd. Van der Leest onderzoekt de herkomst en de betekenis van dit begrip.

We sluiten af met onze reeks recensies. Komen aan bod: Didier Eribons *Terug naar Reims*, Donald Looses boek over Kants concept van de vriendschap, Bruno Latours laatste werk *Waar kunnen we landen? Politieke oriëntatie in het Nieuwe Klimaatregime*, Michiko Kakutani's *Het einde van de waarheid* en Casper Thomas' *De autoritaire verleiding. Over de opmars van de antiliberale wereldorde* en Paul Cortois' *Symbolische essenties* komen aan bod. Onze recensenten Devos, Simons en De Visscher ontleden deze werken kritisch.

Henk VANDAELE (Kemmel)